

Ese ok ta pe har ta pe Páu mupinim

Hom ok ta pe Páu ixo. Jesu rehe har a'e pandu pandu ixo, ame'ẽ ke amõ ta putar ym. A'erehe kyndaha pe a'e ke amõ ta kynda raho. A'ep a'e ixo rahã, kome'ẽ paper ke a'e mupinim.

Ese ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ẽ ta pe kome'ẽ paper ke a'e mupinim. Kuja Páu mu'e. Se ixo rahã, upa Jesu kotyhar ta Jesu rete aja saka riki. A'erehe peteihar aja ixo ta me'ẽ te'e, aja a'e mu'e. Jesu riki ixotyhar tama'e ãkã ke a'e. A'erehe ixotyhar ta hendu katu ta me'ẽ te'e ehe aja a'e mu'e tĩ.

Jesu kotyhar ta pe: “Ihẽ mu ta” aja Páu pandu.

Ese ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo

Ame'ẽ ta pe paper pinim ke Páu mondo

¹ Ese ok ta pe har ta riki pehẽ. Tupã kotyhar ta ke pehẽ. Jesu Kirisutu rehe pejurujar katu ame'ẽ ta ke pehẽ. Ko pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo axo. Ihẽ Páu. Jesu Kirisutu kotyhar ke ihẽ. Tupã putar, a'erehe Jesu Kirisutu pandu:

—Ihẽ rehe har epandu pandu eho — aja ihẽ pe.
A'erehe Jesu Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ.

² Tupã riki jande pái keruhũ. Jesu Kirisutu riki jandema'e sawa'e te. Mã peja pehẽ rehe a'eta ipy'a katu te hũ. Mã peja pehẽ py'a ke a'eta muhury katu tĩ.

Tupã kotyhar ta ke jande

³ Kirisutu kotyhar ta ke jande, a'erehe upa ma'e katu ame'ẽ ke Tupā'ã me'ẽ me'ẽ. Ame'ẽ ke jande pe Tupā muwyr katu. Ywa pe har ma'e katu, ame'ẽja saka ma'e ke a'e muwyr katu. A'erehe mā peja japandu:

—Ne jō riki katu te me'ẽ ke — aja Tupā pe.

A'e riki Jesu Kirisutu pái ke. Kirisutu riki jande'ma'e sawa'e te.

⁴ Kome'ẽ ywy keruhū Tupā mujā ym rahā we a'e pandu:

—Pehē ma'e peka'u te'eha pema'ema'eha ke rehe Kirisutu muhepy ta kȳ. A'erehe a'e manō ta kȳ. A'erehe kome'ẽ ywy keruhū pe har ta ngi har pehē riki ihēma'e wan ta kȳ. Aja rahā, ihē kotyhar ta ke pehē. Ihē ruwa koty pepu'am rahā, nixói te ta ma'e peka'u te'eha pema'eha ke pehē pe. “Ma'e ka'u te'eha ke a'eta ma'e” aja pehē rehe har pandu ym te ta awa tī — aja Tupā pandu.

⁵ Jande rehe a'e ipy'a katu. A'erehe jande rehe har upa a'e pandu:

—Jesu Kirisutu manōha rehe a'eta jurujar katu ta kȳ. A'erehe ihē ra'yr ta aja ihē amuruwak ta tī. Ihē namō ixo ta kȳ — aja.

Aja a'e putar. Aja a'e ukwa katu tī. ⁶ Ta'yr rehe a'e ipy'a katu. Jande jajurujar katu ehe, a'erehe jande rehe Tupā ipy'a katu tī. A'erehe mā peja japandu ipe:

—Ne jō riki katu te me'ẽ ke. Mā! Jande rehe nde erepy'a katu te hū — aja Tupā pe.

⁷ Ma'e jaka'u te'eha ke jande jama'ema'e. Ame'ẽ rehe Kirisutu muhepy. A'erehe a'e manō. A'erehe jande rehe ipy'a ke Tupā mujywyr katu. Mā! Jande rehe a'e ipy'a katu te hū. ⁸ Ame'ẽ ke upa ym.

Māte hū jande rehe a'e ipy'a katu. ⁹⁻¹⁰ A'e pandu ame'ẽ ke a'e ma'ema'e katu. Upa ukwa katuha namō a'e ma'ema'e. Kuja a'e jupandu jupe:

—Upa katu te ihē amujā. Ywa pe ixo ame'ẽ ke amujā. Ywy keruhū pe ixo ame'ẽ ke aja tī. Amujā tī. Kirisutu riki upa katu te ame'ẽ tama'e kapitā keruhū wan ta kȳ — aja jupandu jupe.

Aja a'e putar. Kirisutu riki sawa'e te aja a'e putar. Angaha ke rehe uhyk katu rahā, aja Kirisutu ke a'e mu'am ta kȳ. Yman ame'ẽ ke mujekwa ym ngā pe. Apo jande pe mujekwa katu 'y.

¹¹ Tupā jupandu jupe: “Kirisutu rehe jurujar katu ame'ẽ ta ke ihē kotyhar ta aja ihē amuruwak ta” aja riki. Kome'ẽ ywy keruhū a'e mujā ym rahā we, aja a'e jupandu jupe. Aja a'e putar, a'erehe upa ma'e ke ixo katu. Upa a'e pandu ame'ẽ ke ixo katu tī. Pe, kome'ẽ ywy keruhū pe har ta ngi har jande ke ixotyhar ta aja a'e muruwak. “Ihē kotyhar ta pehē” aja a'e pandu. Jande ke jo'ok, ame'ẽja saka. ¹² Aja rahā, mā peja Tupā katuha rehe har jande japandu:

—Mā! Katu te hū — aja.

Jande riki jundéu awa ta ke. Kirisutu uwyr ym rahā we, jundéu awa ta harō py ixo ehe.

¹³ Pehē riki jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke. (Ese ok ta pe har ta ke pehē.) Jandeja pehē tī. Myrandu katu te rehe pehendu rahā, pehendu katu ehe tī. Pehē ke Tupā muhā katu ta aja myrandu katu jamujekwa pehē pe. Pe, Kirisutu rehe pejurujar katu. Pe: “Ko ihēma'e ke” ame'ẽ ukwa katuha ke Tupā moī pehē py'a rehe. Pehē py'a rehe I'ā ke Tupā moī. Aja rahā: “Ko ihēma'e ta ke” aja Tupā pandu. “Ihē'ā ke ihē amoī ta” aja a'e pandu katu

yman. Ame'ẽ ke a'e moĩ katu apo 'y. ¹⁴ Iã ke jande py'a rehe moĩ, a'erehe jande ke a'e muhã katu ta kã, aja jakwa katu. A'e manga katu, a'erehe aja jakwa katu. Aja rahã, ixoty jaxo rahã, nixói te ta ixotyhar ta pe ma'e ka'u te'eha ma'eha ke, aja jakwa katu. A'erehe mã peja ima'e katuha rehe har japandu: "Mã! Katu te" aja Tupã pe.

Tupã namõ ihẽ apandu pandu

¹⁵⁻¹⁶ Jande rehe Tupã ipy'a katu. A'erehe Jesu, jandema'e sawa'e te rehe pejurujar katu, aja ihẽ ahendu. A'erehe Tupã pe tapijar te'e we ihẽ apandu: "Ne jõ riki katu te me'ẽ ke" aja ipe. Tupã kotyhar ta rehe pehẽ pepy'a katu, aja ihẽ ahendu tĩ. A'erehe Tupã pe tapijar te'e we ihẽ apandu tĩ: "Ne jõ riki katu te me'ẽ ke" aja ipe. ¹⁷ Pehẽ rehe har Tupã namõ ihẽ apandu pandu. Kuja:

—Tupã! Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te pái ke nde. Jande pái keruhũ nde. Nde katu te ame'ẽ ke nde. Ne'ã ke Ese ok ta pe har ta py'a rehe emoi katu. Aja rahã, upa ma'e ke a'eta pe Ne'ã mujekwa katu ta. Nde rehe har a'eta pe mujekwa katu ta tĩ. Aja rahã, nde rehe har Ese ok ta pe har ta ukwa katu te ta. ¹⁸ Ko apandu nde pe. Ese ok ta pe har ta ãkã emupirer mi. Aja rahã, ma'e ke nde erekwa katu, aja a'eta ukwa katu ta tĩ. Ne namõ a'eta ixo ta kã, aja nde erepandu. Ame'ẽ ke a'eta ukwa katu te we ta. Nde kotyhar ta pe ma'e katu te hũ ame'ẽ ke nde ereme'ẽ katu ta. Mã! Heta te hũ ame'ẽ. Ame'ẽ ke Ese ok ta pe har ta ukwa katu ta tĩ. ¹⁹⁻²⁰ Ne rehe jande jajurujar katu. Nema'e pyrãtãha namõ jande ke nde eremuhã katu. Mäte hũ nema'e pyrãtãha! Ame'ẽ pyrãtãha

namō Kirisutu ke manōha ngi nde eremukwera katu eremuhem. Pe, nde jywa katu koky a'e ke nde eremapyk. (Aja rahā, katu te ame'ē ke a'e aja nde eremuhekwa.) Ywa pe nde eremapyk. Nema'e pyrātāha namō Kirisutu ke nde eremukwera katu eremuhem. Ame'ē pyrātāha jande rehe ihī tī. Juja katu te riki. ²¹ Amō we pyrātāha ke emujekwa. Kirisutu riki upa katu te ywa pe ixo ame'ē tama'e kapitā keruhū te tī. Upa katu te ājā ta hendu katu ehe tī. Kapitā keruhū ta apo ixo. Kirisutu riki ame'ē ta 'ar koky te we kapitā keruhū te ha. Aja rahā, pyrātā te hū ame'ē ke a'e aja mujekwa katu. Yman rahā, kapitā keruhū ta apo ixo ta tī. Kirisutu riki ame'ē ta 'ar koky te we kapitā keruhū te ha tī — aja Tupā namō ihē apandu pandu pehē rehe har.

²² Kirisutu pe Tupā pandu:

—Kapitā keruhū te nde. Upa katu te ma'e ke nde eremondo mondo apo — aja ipe.

Pe, jurujar katu ame'ē tama'e kapitā keruhū te a'e tī. ²³ (Kirisutu riki ixotyhar ta ākā, ame'ēja saka.) Ixotyhar ta riki Kirisutu rete aja saka. A'erehe a'e riki wetep ame'ēja saka jamujā. Jande py'a rehe a'e ihī katu. A'e ixo a'erehe upa katu te ma'e ke katu tī. Pe, Kirisutu riki upa katu te ma'e renda rupi ixo. Ywa pe ixo. Kome'ē ywy keruhū pe ixo tī. Pyta we ym te ma'e renda rupi ixo.

2

Jande ke Tupā muhā katu

¹ Yman Tupā je'ēha rehe pehendu ym. Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e tī. Tupā rehe har pekwa pekwa ym te pexo, a'erehe manō ame'ē ta

aja pehē. ² Arahā kome'ẽ ywy keruhū pe har ta aja ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e tī. Arahā Satana rehe pehendu katu, a'erehe ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. A'e riki Tupā rehe hindu ym ame'ẽ tama'e kapitam. (Ājā ramūi a'e.) ³ Jete riki. Yman Tupā rehe hindu ym ame'ẽ ta aja upa katu te jande tī. Jande japutar ame'ẽ ke japyhyk pyhyk. Jande py'a rupi ma'e jaka'u te'eha jama'eha ke jakwa jakwa jaxo tī. Ame'ẽ ke jama'ema'e. Jaka'u te'e jaxo tī. Upa amō ta aja jande ke Tupā mupyrara ta me'ẽ te'e.

⁴ Apo anī. Johu jande rehe Tupā pyrara usak. Jande rehe a'e ipy'a katu te hū tī. ⁵ Yman jahendu ym ehe, a'erehe manō ame'ẽ ta aja jaxo. Arahā jande rehe a'e katu usak, a'erehe jande ke a'e muhā katu. Aja rahā, jande ke a'e mukwera katu muhem ame'ẽja saka riki. Manōha ngi Kirisutu ke a'e mukwera katu muhem a'erehe jande ke mukwera katu muhem tī, ame'ẽja saka tī.

⁶ Jesu Kirisutu kotyhar ta ke jande apo 'y. A'erehe Kirisutu namō jande ke Tupā mukwera katu muhem, ame'ẽja saka riki. Pe, ywa pe Kirisutu namō kapitā keruhū aja jande ke a'e mu'am, ame'ẽja saka tī. ⁷ Aja rahā, jande rehe upa katu te a'e ipy'a katu te hū. Ame'ẽ ke upa ngā pe mujekwa katu. Ame'ẽ ke aja te'eha mujekwa ta tī. Ma'e jande jaka'u te'eha jama'ema'eha ke rehe Jesu Kirisutu muhepy. A'erehe a'e manō. Aja jande rehe Tupā ipy'a katu te hū, aja a'e mujekwa katu. ⁸ Jesu Kirisutu rehe pejurujar katu, a'erehe pehē ke Tupā muhā katu. Pehē rehe a'e ipy'a katu te hū. A'erehe jō pehē ke a'e muhā katu. Ame'ẽ

ke peputar, a'erehe pehē ke a'e muhā katu my? Anī. Aja ym. Pehē ruhāha ke Tupā te'e me'ē. ⁹ A'erehe: “Mā! Jande jama'eha namō jande ke Tupā muhā katu” aja marā ka ym pepanduha. Katu pehē pexoha a'erehe pehē ke a'e muhā katu my? Anī. Aja ym te tī. ¹⁰ (Jande ke a'e muhā katu.) A'erehe Kirisutu kotyhar ta ke jande apo 'y. A'erehe jande py'a ke mupyahu aja Tupā mujā. Katu jande, aja Tupā mujā. A'erehe ma'e katu ame'ē ke jama'ema'e. Kome'ē ywy keruhū mujā ym rahā we, Tupā pandu katu: “Ihē kotyhar ta ma'e katu ame'ē ke ma'ema'e ta kȳ” aja.

Kirisutu kotyhar ta riki johu katu ngā juehe ixo

¹¹ Ymanihar pexoha rehe har pekwa pekwa pexo. Pehē māi pusu ngi pe'ar rahā, jundéu awa ta aja ym pe'ar. “Pehē pirer ke pejupā ym ame'ē ta ke” aja pehē rehe har jundéu awa ta pandu. (Aja pehē rehe puka puka hū ngā.) “Jande pirer ke jajupā ame'ē ta ke jande” aja jundéu awa ta pandu a'eta jupe. (Aja rahā, i'ar koty te we Tupā usak katu a'eta rehe, aja ukwaha naī.) Ame'ē jupāha japandu rahā, hete ngi ma'e ke jupā. ¹² Tupā rehe har pekwa ym rahā, Kirisutu kotyhar ta aja ym pehē. Amō awa ta ke pehē. Jundéu awa kotyhar ta aja ym pehē. Jundéu awa ta pe Tupā pandu: “Pehē rehe ihē asak katu te ta” aja a'e pandu katu. Ame'ē pandu katuha ke nixói pehē pe kwe. Amō awa ta ke pehē. Jundéu awa aja ym ame'ē ta ke pehē. Pehē ruhāha rehe har pekwa ym te, aja kome'ē ywy keruhū pe pexo. Tupā rehe har pekwa ym te tī.

¹³ Apo Jesu Kirisutu kotoyhar ta ke pehē 'y. Yman Tupā rehe har pekwa ym te, a'erehe Tupā ngi paite pexo, ame'ēja saka. Apo Tupā kotoyhar ta ke pehē. Ehe har pekwa katu, a'erehe Tupā rake pexo 'y. Pehē ma'e peka'u te'eha pema'ema'e ame'ē muhepyha ke rehe Kirisutu manō, a'erehe Tupā kotoyhar ta ke pehē apo 'y.

¹⁴ Mokōi awa ta ixo. Jundéu awa ta ixo. Amō jundéu awa aja ym ame'ē ta ixo tī. Ame'ē mokōi awa ta huwajan ta aja ixo. Ame'ē mokōi awa ta pyter rupi ita kurar aja me'ē ihī. Pe, Kirisutu manō rahā, ame'ē ita kurar aja me'ē a'e upa ombor, ame'ēja saka. A'erehe ame'ē mokōi awa ta johu ixo apo 'y. Hury katu ngā juehe ixo apo 'y. Jundéu awa ta namō jundéu awa aja ym ame'ē ta johu ngā ixo. Kirisutu riki mukatu, a'erehe johu ngā ixo.

¹⁵ Myja jundéu awa ta ixo ta me'ē te'e my, ame'ē ke Moise je'ēha mujekwa. Jundéu awa tama'e ke ame'ē je'ēha. Ame'ē ke Kirisutu mukanim uwyr. Aja rahā, mokōi awa ta riki johu ngā ixo. Mokōi awa ta ixotyhar ta ke, a'erehe johu ngā ixo. Aja a'e mukatu. Johu ixo ame'ē ta ke ixoty mujy'ar. ¹⁶ Myra ngā mupia ame'ē ke rehe Kirisutu manō. Aja rahā, jande rehe Tupā parahyha ke a'e mukanim tī. Ngā parahyha ke mukanim tī. A'erehe jundéu awa ta namō jundéu awa aja ym ame'ē ta juehe katu ixo. Johu ngā ixo. Pe, Tupā parahyha ke mukanim tī. A'erehe johu ngā py'a ke Tupā kotoy Kirisutu muruwak. Aja rahā, Tupā kotoy mujywyr ame'ēja saka.

¹⁷ "Tupā namō katu" ame'ē myrandu katu ke upa ngā pe Kirisutu pandu pandu uwyr. Pehē pe a'e pandu pandu uwyr tī. Jundéu awa ta pe

a'e pandu pandu uwyr tī. A'eta Tupā rehe har ukwa we ame'ẽ ta ke. Pehē riki jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke. Yman Tupā rehe har pekwa ym te ame'ẽ ta ke pehē. ¹⁸ Kirisutu manō, a'erehe jande pái keruhū namō johu jande japandu pandu katu. Jundéu awa ta aja. Jundéu awa ym ame'ẽ ta aja tī. Pandu pandu inamō tī. Jundéu awa ta py'a rehe I'ã ihī katu. Ame'ẽ I'ã jundéu awa aja ym ame'ẽ ta py'a rehe ihī katu tī. A'erehe jande pái keruhū namō ame'ẽ ta pandu pandu katu tī.

¹⁹ Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta! Pesarahā! Ixotyhar ta ke pehē. A'erehe amō awa ta ym Tupā pe. Tupā rehe har pekwa ym te ame'ẽ ta aja ym pehē. Jande aja Tupā kotyhar ta aja pexo apo tī. A'erehe ywa pe har ta aja pehē tī. Jande aja Tupā ra'yr ta riki pehē tī. A'erehe ywa pe har ta aja pehē tī.

Tupāma'e ok keruhū aja jande

²⁰ Upa Tupā kotyhar ta riki ok keruhū aja. Tupā ixo ame'ẽ ok aja ixotyhar ta ke. Tupā rehe har Tupā je'ẽha pandu ame'ẽ ta pandu pandu. Kirisutu mondo ame'ẽ ta aja tī. Pandu pandu tī. (Ame'ẽ ta riki jurujar katu py ame'ẽ ta ke a'eta.) A'erehe ame'ẽ ta riki ok keruhū mu'am py, ame'ẽja saka. A'engi ame'ẽ ta 'ar pe jamujā jaxo tī, ame'ẽja saka tī.

Pe, Kirisutu riki ita ok pyter ke aja saka. ²¹ Pyter riki ok ke mupyta katu. Kirisutu riki aja tī. Amō amō awa ta ke johu ngā aja a'e mujy'ar. Peteñhar aja ixo. Pe, amō amō heta jurujar katu ehe. A'erehe ok keruhū tiha te hū oho ame'ẽja saka ixo. Ok katu te ame'ẽ ke aja saka. Ame'ẽ ke jandema'e sawa'e tema'e ke. ²² Pehē riki Kirisutu kotyhar

ta ke. Pehē namō upa katu te amō jurujar katu ehe ame'ẽ ta jumuhetā hū ixo. Aja ok keruhū aja Kirisutu mu'am. A'ep Tupā ixo katu. Kirisutu kotyhar ta py'a rehe I'ā ihī katu. A'erehe Tupā riki ixo katu tī. (A'erehe upa Kirisutu kotyhar ta riki ok keruhū aja saka.)

3

Jundéu awa ym ame'ẽ ta pe Tupā je'ēha ke ihē apandu pandu

¹ Pehē riki amō awa ta ke. Jundéu awa ta ym. Pehē pe Jesu Kirisutu rehe har ihē apandu pandu. (Ame'ẽ ke amō ta putar ym. A'erehe ihē ke kyn-daha pe amō ta kynda raho.) A'erehe kyndaha pe ihē axo. A'erehe pehē rehe har Tupā namō ihē apandu pandu. Ihē Páu. ² Ihē rehe Tupā ipy'a katu. Pe, ihē pe parakyha ke a'e me'ẽ. Pehē pe Jesu Kirisutu rehe har ihē apandu pandu. Ame'ẽ parakyha ke ihē pe a'e me'ẽ. Ame'ẽ ke pehendu, aja ihē akwa. Pe, pejurujar katu ehe. ³ Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke Tupā muhā katu ta. Ame'ẽ ke yman ngā pe a'e mujekwa ym. Apo ame'ẽ ke ihē pe a'e mujekwa katu 'y. [Ame'ẽ rehe har a'eramō ihē amupinim we mi. ⁴ Kirisutu rehe jundéu awa aja ym ame'ẽ ta jurujar katu ta, a'erehe Tupā muhā katu ta kȳ. Ame'ẽ ke yman Tupā mujekwa ym ngā pe. Apo ihē pe mujekwa 'y, a'erehe ihē akwa katu. Pe, ame'ẽ rehe har a'eramō paper rehe ihē amupinim. Ame'ẽ rehe pesak rahā, pekwa katu ta tī.]

⁵ Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke Tupā muhā katu ta. Ame'ẽ ke ymanihar ta pe Tupā mujekwa

ym. Apo ame'ẽ ke Jesu mondo ame'ẽ ta pe a'e mujekwa katu. Katu ame'ẽ ta ke a'eta. A'eta riki Tupā je'ẽha ke pandu pandu ame'ẽ ta ke tī. A'eta pe Tupā mujekwa. ⁶ Kuja a'e mujekwa. Myrandu katu mujekwa rahā, Kirisutu rehe jundéu awa aja ym ame'ẽ ta jurujar katu. A'erehe Tupā katu usak ngā rehe tī. Ma'e katu ame'ẽ ke jundéu awa ta pe Tupā pandu katu. Ame'ẽ pandu katuha ke jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe pandu katu tī. Pe, jundéu awa ta aja jundéu awa aja ym ame'ẽ ta Kirisutu rete aja saka tī. Tupā jupandu jupe:

—Jesu Kirisutu rehe jurujar katu rahā, ame'ẽ ke ihē amuhā katu ta — aja.

Ame'ẽ pandu katuha ke jundéu awa tama'e ke. Jundéu awa aja ym ame'ẽ tama'e ke tī. Johu ngāma'e ke. Kirisutu rehe jurujar katu, a'erehe pandu katuha johu ngāma'e ke tī.

⁷ Tupā pandu ihē pe:

—Myrandu katu epandu echo. Ihēma'e pyrātāha ke ihē amondo ta nde pe — aja ihē pe.

Ame'ẽ parakyha ke a'e me'ẽ te'e ihē pe. ⁸ Upa Tupā kotyhar ta ngi har ihē riki katu ym te aja ihē akwa. Anī. Ihē pe a'e pandu:

—Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe myrandu katu epandu echo. Kirisutu rehe har, ame'ẽ myrandu katu epandu echo — aja ihē pe.

Ame'ẽ parakyha ke ihē pe a'e me'ẽ. Māte hū Kirisutu katu te ha ke. Marā ka ym upa katu te ehe har amō panduha. Māte hū ehe har ihī. ⁹ Pe, ihē pe Tupā pandu tī:

—Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke ihē amuhā katu ta tī. Yman ame'ẽ ke amujekwa ym ngā pe.

Apo ame'ẽ ke upa ngã pe emujekwa eho — aja ihẽ pe.

Upa katu te ma'e ke Tupã mujã. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke a'e muhã katu ta tĩ. Upa katu te ymanihar ta pe ame'ẽ ke a'e mujekwa ym te. ¹⁰ Apo anĩ. Upa mujekwa katu. Jesu rehe jurujar katu ame'ẽ ta kome'ẽ ywy keruhũ pe ixo. Ame'ẽ ta rehe Tupã je'ẽha rahoha ta usak rahã: “Mã! Tupã ukwa katu” aja a'eta ukwa katu. Tupã ukwa katu te ma'e ke. Ame'ẽ ke amõ koty koty Tupã mujekwa. Ame'ẽ ke Tupã je'ẽha rahoha ta ukwa katu. Ywa pe har ta kapitã keruhũ ta ke a'eta. Äjä ta ukwa katu tĩ. ¹¹ Kome'ẽ ywy keruhũ nixói te rahã, Tupã jupandu jupe:

—Yman rahã ihẽ akwa katuha ke ihẽ amujekwa ta ngã pe kÿ — aja.

Pe, Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te uwyr rahã, ima'e ukwa katuha ke Tupã mujekwa ngã pe. Kirisutu manõ, a'erehe ngã ke Tupã muhã katu, aja ima'e ukwa katuha ke a'e mujekwa. ¹² Jande riki Kirisutu kotyhar ta ke. Jajurujar katu ehe, a'erehe Tupã namõ japandu pandu katu. Jakyje ym ha namõ japandu pandu katu inamõ. Tupã ruwa koty japus'am, ame'ẽja saka. ¹³ Ko apandu pehẽ pe. Pehẽ pe myrandu katu ihẽ apandu, a'erehe ihẽ ke amõ ta mupyrara ixo. (Aja pehendu.) A'erehe ihẽ rehe pejumupyai pexo. Anĩ. Pejumupyai ym pexo. Kirisutu rehe pehendu katu, a'erehe pehẽ rury katu pexo.

Kirisutu ipy'a katu te hũ

¹⁴ Pehẽ riki jundéu awa ta ym. Pehẽ rehe Tupã ipy'a katu, a'erehe jande pái keruhũ namõ ihẽ

apandu pandu pehē rehe har. ¹⁵ Tupā riki jande pái keruhū. A'erehe upa katu te ixotyhar ta riki peteīhar aja ixo. Ywa pe har ta riki Tupā kotyhar ta ke. Kome'ẽ ywy keruhū pe har ta riki Tupā kotyhar ta ke tī. ¹⁶ Kuja Tupā namō ihē apandu:

—Jande pái keruhū! Mā! Ne katu te hū! A'erehe Ese ok ta pe har ta pe nema'e pyrātāha emondo. Ne'ā riki mondo ta. Aja rahā, a'eta py'ahu te'e ta. ¹⁷ Kirisutu rehe a'eta jurujar katu, a'erehe mā peja a'eta py'a rehe Kirisutu ixo katu te. A'eta py'a rehe hok ihī, ame'ẽja saka mā peja Kirisutu ixo katu te. Mā peja amō ta rehe a'eta ipy'a katu. Aja rahā pahar ipy'a katuha ke kanim ym ta. (Ese ok ta pe har tama'e ipy'a katuha ke kanim ym ta.) Myra hātā ame'ẽ hapo aja saka ipy'a katuha pyta katu ta. Ok keruhū pyter ke aja saka ipy'a katuha pyta katu ta tī. ¹⁸⁻¹⁹ Aja rahā, amō amō Tupā kotyhar ta namō kuja ukwa katu ta. Jande rehe Kirisutu ipy'a katu te hū. Ame'ẽ ke upa katu te ukwa katu rahā, katu tiki. Ame'ẽ Kirisutu ipy'a katuha ke marā ka ym amō mangaha. Ipe te hū aja saka. Pepaite hū aja saka tī. Ywate te hū aja saka tī. Typy te hū aja saka tī. Mā! Kirisutu ipy'a katu te hū. Ame'ẽ ke mā peja Ese ok ta pe har ta ukwa katu. Aja rahā, nde aja a'eta ixo ta tī. Katu te aja ixo ta tī. Jande pái keruhū! Upa nde pe ihē apandu — aja Tupā namō ihē apandu.

²⁰ Tupā namō ma'e ke japandu pandu. Ame'ẽ 'ar koty te we a'e ma'ema'e katu ta. Ima'e pyrātāha jande py'a rehe ihī katu. Ame'ẽ namō i'ar koty te we a'e ma'ema'e katu ta. Jande py'a pe ma'e ke jakwa jakwa jaxo. Ame'ẽ 'ar koty te we a'e

ma'ema'e katu ta tī. ²¹ Jurujar katu ehe ame'ẽ ta ixo. A'erehe mā peja Tupā pe japandu katu:

—Ne jō riki katu te me'ẽ ke — aja.

Jesu Kirisutu ixo, a'erehe mā peja Tupā pe japandu katu tī:

—Ne jō riki katu te me'ẽ ke — aja.

Aja te'e ta japandu katu jaxo. Amen. “A'e tÿ” aja ame'ẽ.

4

Jurujar katu ame'ẽ ta riki Kirisutu rete aja saka

¹ Jandema'e sawa'e te rehe har ihē apandu pandu. (Ame'ẽ ke amō ta putar ym. A'erehe ihē ke kyndaha pe amō ta kynda raho.) A'erehe kyndaha pe ihē axo. Ko ihē apandu pehē pe. Mā peja Tupā ra'yr ta aja katu pexo. Kirisutu rehe pejurujar katu rahā, Tupā pandu:

—Ihē ra'yr ta pehē — aja.

A'erehe mā peja Tupā ra'yr ta aja katu pexo. Johu katu pexo. ² “Katu te ihē” aja ym pehē py'a pe pekwa pekwa pexo. Pehē py'a pemahy ym pehē juehe pexo. Pahar peparahy ym pexo tī. Pehē py'ahu te'e pehendu tī. Aja te'eha pexo. Amō ta rehe katu ame'ẽ ke pema'ema'e katu. Aja pehē py'a katuha ke pemujekwa ngā pe. ³ Pehē johu aja Tupā'ã mujy'ar. Pehē peparahyha ke a'e mukanim pehē ngi, a'erehe mā peja johu katu aja pehē juehe pexo. ⁴ Jurujar katu ame'ẽ ta riki Kirisutu rete aja saka. Peteñhar ame'ẽ. Tupā'ã riki peteñhar a'e tī. Tupā mujekwa pehē pe:

—Ihē namō pexo ta kÿ — aja.

Ame'ẽ rehe peharō pexo. Ame'ẽ riki peteñhar tī.

⁵ Jandema'e sawa'e te ixo. Peteñhar a'e tī. Jurujar

katu ame'ẽ ta ke jõ Tupā muhā katu. Ame'ẽ pe jõ awa ke uhā te hū. Jurujar katu ame'ẽ ta ke amō mujahuk rahā, Kirisutu kotyhar ke a'e, aja mujekwa ngā pe. Mujahuk rahā, peteīhar ame'ẽ. Johu ngā ixo. ⁶ Tupā peteīhar a'e tī. Upa jurujar katu ame'ẽ tama'e pái keruhū a'e. Peteīhar a'e tī. Upa katu te ixotyhar tama'e sawa'e te a'e. Peteīhar a'e tī. Upa ixotyhar ta pe ima'e pyrātāha ke a'e muwyr tī. Peteīhar ame'ẽ tī. Upa katu te ixotyhar ta py'a rehe a'e ihī katu tī. A'erehe mā peja peteīhar aja pexo.

Ixotyhar ta pe ma'e ke Kirisutu me'ẽ me'ẽ

⁷ Peteīhar aja jaxo. Pe, amō koty koty ma'e ke Kirisutu me'ẽ me'ẽ te'e. Upa katu te jande pe te'e me'ẽ me'ẽ. A'e putar aja a'e me'ẽ me'ẽ. Amō amō pe me'ẽ me'ẽ hū tī. Amō amō pe ta'yr mi me'ẽ tī. A'erehe myja Jesu me'ẽ me'ẽ, ame'ẽ namō mā peja Jesu kotyhar ta pe katu ame'ẽ ke jama'ema'e katu. ⁸ Ma'e ke me'ëha kuja Tupā je'ëha rehe panduha ihī. Kirisutu rehe har mujekwa.

“Ywa kupe koty a'e jupir oho rahā, heta ngā ke a'e raho inamō. Ame'ẽ ta ke a'e muputu'u ame'ẽ ta ke a'eta. Ame'ẽ ta ke a'e raho.
Pe, ixotyhar ta pe ma'e katu ame'ẽ ke a'e me'ẽ me'ẽ.” (“Muputu'u ame'ẽ ta ke” aja pandu rahā: “Jurujar katu ehe ame'ẽ ta ke” aja mujekwa.)

⁹ “A'e jupir oho” aja panduha ihī. Myja ame'ẽ my? Kuja. Kome'ẽ ywy keruhū pe a'e wyjy py uwyr. ¹⁰ Aja rahā, ywate ngi wyjy uwyr ame'ẽ ke jupir oho tī. Ywa kupe koty a'e oho. Aja rahā, upa henda rupi katu te a'e ixo. Kome'ẽ ywy keruhū

rupi aja tī. A'e ixo tī. Ywa pe aja tī. A'e ixo tī. ¹¹ A'e atu ima'e pyrātāha ke ixotyhar ta pe me'ē me'ē. A'erehe ima'e parakyha ke a'eta ma'ema'e katu. A'erehe amō ta riki Jesu mondo ame'ē ta ke. Ehe har a'eta pandu pandu. Amō ta riki Tupā je'ēha ke pandu pandu ame'ē ta ke tī. Amō ta ukwa ym ame'ē ta pe Tupā rehe har pandu pandu tī. Amō ta Jesu kotyhar ta usakiha ta ke tī. Ame'ē ta riki Tupā je'ēha ke mu'e tī.

¹² Aja rahā, upa Tupā kotyhar ta ukwa katu ta. Tupā je'ēha pandu pandu oho ame'ē ke ukwa katu ta tī. Pe, Kirisutu kotyhar ta py'a ke a'eta muhury katu ta tī. Ixotyhar ta riki Kirisutu rete aja saka. ¹³ Aja rahā, upa jande peteīhar aja jaxo ta. Tupā rehe har peteīhar aja jakwa katu ta jaxo. Tupā ra'yr rehe har jakwa katu te ta tī. Aja rahā, tuwete ta aja jaxo. (Aja rahā, upa jakwa ta. Upa Kirisutu aja katu te jande tī.)

¹⁴ Aja rahā, ta'yn ta aja ym ta jande. Ta'yn rahā, jarusu ra'yr aja saka. Amō koty koty ngi ywytu peju uwyr rahā, amō koty koty jarusu ra'yr ke y kotok keruhū raho raho. Ta'yn rahā, ame'ēja saka. Aja rahā te'e mu'e ame'ē ta rehe a'eta hēndu hēndu. Pe, amō koty koty Tupā rehe har ukwa. A'eta ke te'e mu'e ame'ē ta muka'u te'e. A'eta jupe ukwa ame'ē namō muka'u te'e. ¹⁵ Aja rahā, katu ym. Kuja katu. Amō ta rehe jande japy'a katu, a'erehe jetehar te ke japandu. Aja amō amō we Kirisutu aja jande tī. Katu te aja jaxo tī. A'e riki jurujar katu ame'ē ta ãkā aja saka. (A'erehe ixotyhar ta hēndu katu ehe, aja mujekwa katu.) ¹⁶ Aja rahā, a'e putar ame'ē ke upa ma'ema'e katu. Ixotyhar ta pame katu te ma'e katu ame'ē

ke ma'ema'e katu. Aja johu katu ngā ixo rahā, awa rete katu ame'ēja saka. Upa ma'e ke ma'ema'e katu. A'erehe peteī ma'e ke ma'ema'e katu rahā, amō ta py'a ke mātā katu. Muhury katu. Aja pame katu te. Aja rahā, johu ixotyhar ta py'a ke muhury katu te we hū ta. Ipy'a katuha namō muhury katu te we hū ta. Tuwete oho, ame'ēja saka ta. (Aja rahā, johu ixotyhar ta py'a ke muhury katu te we hū ta. Ixotyhar ta py'a ke mātā katu ta ngā juehe tī.)

Kirisutu rehe jurujar katu rahā, a'e riki pyahu aja saka

¹⁷ Jandema'e sawa'e te je'ēha rupi ihē apandu pehē pe. Hātā ihē apandu pehē pe. Tupā rehe ipy'a ym ame'ē ta aja ym pexo tī. Ipy'a pe te'e ma'e ke a'eta ukwa ukwa ixo, ame'ē ke jaxer ai. ¹⁸ Jetehar te ke ukwa ame'ē ke Satana mukanim a'eta ngi. (Ājā ramūi a'e.) Tupā rehe har a'eta ukwa ym te. “Anī” aja hendu tar ym, a'erehe ukwa ym te. A'erehe uhāha nixói a'eta rehe. Tupā me'ē, ame'ē ke nixói te a'eta pe. ¹⁹ A'eta huxī ym te. A'erehe upa ma'e jaxer ame'ē ke a'eta ma'ema'e. Amō kūjā rehe a'eta ka'u te'e. Amō sawa'e rehe ka'u te'e tī. Pahar pahar upa ka'u te'eha ma'ema'eha ke jō a'eta putar. Aja riki Tupā rehe ipy'a ym ame'ē ta.

²⁰ Pehē riki aja ym pehē. Kirisutu rehe har pejumu'e rahā, Tupā rehe ipy'a ym ame'ē ta aja pexo rahā, katu ym, aja pekwa katu. ²¹ Jete! Ehe har pehendu. Ixotyhar ta ke pehē, a'erehe jetehar te ke amō ta mu'e pehē pe. Jesu riki jetehar te ke mu'e. Ame'ē ke pehē pe amō ta mu'e tī. ²² A'erehe ymanihar jaxer pexoha ke aja ym pexo apo 'y.

Yman jaxer ame'ẽ ma'ema'eha ke jõ peputar rahã, amõ amõ we hũ pexoha mujixer aja riki oho.

²³ Pehẽ py'a pyahu aja Tupã mukatu ta me'ẽ te'e.

²⁴ Pehẽ pexoha pyahu aja pexo ta me'ẽ te'e tĩ. Ame'ẽ riki Tupã katuha aja riki. Aja rahã, pexo katu te ta riki. Ma'e ka'u te'eha ke pema'e ym ta riki.

²⁵ (Tupã katuha aja pexo tĩ.) A'erehe mã peja amõ Kirisutu kotyhar ta pe te'e pepandu ym te apo 'y. Ixotyhar ta riki hete aja saka riki. Johu jande. A'erehe upa jetehar te ke pepandu ta me'ẽ te'e.

²⁶ Amõ ta rehe peparahy rahã, ame'ẽ namõ ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym. Peparahyha namõ aja te'e pytun oho. Aja ym pehẽ. (Pahar pehẽ py'a pemujywyr ehe.) ²⁷ Peparahy pexo rahã, Satana pe: "Jaka'u te'eha jama'e jahorahã" aja pepandu, ame'ẽja saka riki. Aja rahã, ma'e peka'u te'eha ke pema'e ta my tĩ. Katu ym aja. ²⁸ Yman amõ tama'e ke aja te'e amõ mukanim ixo rahã, mã peja ym apo 'y. Pe, a'engi paraky katuha namõ tamatarer pyhyk. Pe, ame'ẽ pe ima'e ma'e ke a'e jo'ok jo'ok katu. Pe, ima'e ym te ame'ẽ ta pe ma'e ke me'ẽ me'ẽ katu ta tĩ.

²⁹ Amõ rehe juru ai ym pexo. Je'ẽha katu ame'ẽ ke jõ pepandu. Aja rahã, amõ amõ ta ke pemuhury katu ta. Aja rahã, pehẽ rehe hendu ame'ẽ ta hury katu ta tĩ. ³⁰ Tupã'ã ke pemupyai ym. (Ma'e peka'u te'eha ke pema'e rahã, Tupã'ã ke pemupyai ta.) A'e riki pehẽ py'a rehe ihĩ katu. A'erehe pehẽ riki Tupãma'e ke aja mujekwa katu a'e. I'ã ihĩ katu pehẽ py'a rehe, a'erehe inamõ pexo katu te ta, aja Tupã mujekwa katu pehẽ pe. ³¹ Amõ rehe ahy te pesak ame'ẽ ke pehẽ py'a ngi pemukanim. Amõ

ta namõ peje'ẽ je'ẽ hũ ym. Amõ ta rehe pehẽ juru ai ym tĩ. Upa peparahyha ke pehẽ py'a ngi pemukanim tĩ.

³² Kuja katu tiki. Katu pexo. Pehẽ py'a katu pehẽ juehe pexo. Pehẽ py'a pemujywyr pehẽ juehe pexo. Kirisutu manõ. A'erehe pehẽ rehe ipy'a ke Tupã mujywyr. Aja pehẽ py'a pemujywyr pehẽ juehe pexo tĩ.

5

Amõ ta rehe pepy'a katu

¹ Pehẽ rehe Tupã ipy'a katu. Ta'yr ta ke pehẽ. A'erehe a'e katuha aja mä peja pexo katu ta kÿ tĩ. (Aja rahã, ma'e katu ame'ẽ ke pema'ema'e katu.)

² Jande rehe Kirisutu ipy'a katu. A'erehe a'e manõ. Ame'ẽ pe jande ke a'e muhã katu. Jande rehe Kirisutu ipy'a katu. Aja amõ ta rehe pehẽ pepy'a katu ta me'ẽ te'e tĩ. Aja pexo katu tĩ. Kirisutu manõ rahã, ma'e ke Tupã pe a'e me'ẽ, ame'ëja saka. A'erehe ame'ẽ rehe Tupã hury katu. Ma'e pihe katu ame'ëja saka tĩ. A'erehe ame'ẽ rehe Tupã hury katu tĩ.

Tupã kotyhar ta ma'e ka'u te'eha ke ma'e ym ta me'ẽ te'e

³ Tupã kotyhar ta ke pehẽ. A'erehe ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e ym. "Amõ kÿjã ta rehe a'eta ka'u te'e" aja pehẽ rehe har amõ ta pandu rahã, katu ym. "Amõ sawa'e ta rehe a'eta ka'u te'e" aja pehẽ rehe har amõ ta pandu rahã, katu ym tĩ. Upa ka'u te'eha katu ym tĩ. Ma'e ke rehe ipy'a moï moï rahã, katu ym tĩ. Aja pehẽ rehe har amõ ta pandu rahã, katu ym. Tupã kotyhar ta ke pehẽ, a'erehe

katu ym. ⁴ Pehē je'ëha namō amō ta ke pemuhuxī rahā, katu ym tiki. Je'ëha ka'u te'eha pepandu rahā, katu ym tiki tī. Jaxer ame'ë ke pepandu rahā, katu ym tiki tī.

Kuja katu tiki. Tupā pe kuja pepandu:

—Ne jō riki katu te me'ë ke — aja pepandu rahā, katu tiki.

⁵ Jete. Amō kūjā rehe ka'u te'e rahā, ame'ë ke Kirisutu kotyhar aja ym a'e. Tupā kotyhar aja ym tī. Amō sawa'e rehe ka'u te'e ame'ë ke aja tī. Kirisutu kotyhar aja ym tī. Tupā kotyhar aja ym tī. Ma'e ke rehe ipy'a moī hū ame'ë ke aja tī. Kirisutu kotyhar aja ym tī. Tupā kotyhar aja ym tī. Ma'e ke rehe ipy'a moī moī hū rahā, ma'e'ā rehe ipy'a ke a'e moī moī, ame'ëja saka. Katu ym aja.

⁶ Tupā rehe hindu ym ame'ë ta ke a'e mupyrara ta. Ame'ë ta riki amō ta ke muka'u te'e. Je'ëha ka'u te'e ame'ë namō muka'u te'e. Pehē tī. Muka'u te'e tar katu pehē ke tī. A'erehe mā peja pehē ke amō ta muka'u te'e ym. ⁷ A'erehe ame'ë ta namō pexo ym. Muka'u te'e ame'ë ta namō pexo ym.

Tupā kotyhar ta weraha aja saka ame'ë pe ixo

⁸ Yman pytuniha aja ame'ë pe pexo. Aja rahā, Tupā rehe har pekwa ym. Apo Tupā kotyhar ta ke pehē 'y. A'erehe weraha aja ame'ë pe pexo katu 'y. Aja rahā, Tupā rehe har pekwa katu. A'erehe mā peja weraha aja ame'ë pe pexo katu apo 'y. Aja rahā, ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym ta. ⁹ Tupā rehe har pekwa katu rahā, weraha aja ame'ë pe pexo katu. Aja rahā, pema'ema'e hū ta. Kuja. Amō ta pe katu ame'ë ke pema'ema'e katu. Ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym ta tī. Jetehar te ke jō pepandu pandu ta tī. Aja pexo

katu ta. ¹⁰ Weraha aja ame'ẽ pe pexo rahã, ma'e ke jandema'e sawa'e te ke muhury my. Ame'ẽ ke pekwa pekwa katu pexo. Pe, ame'ẽ ke pema'ema'e katu tĩ. ¹¹ Pytuniha aja ame'ẽ pe ixo ame'ẽ ta ma'e ka'u te'eha ke jõ ma'ema'e. Ame'ẽ ta namõ mā peja pexo ym. Kuja katu. A'eta ma'eha riki katu ym, aja pemujekwa ngã pe. "Mã peja ym" aja pepandu ngã pe. ¹² Amõ ta ukwa ym ha rupi ma'e ka'u te'eha ke a'eta ma'ema'e. Ame'ẽ rehe har amõ pandu rahã, hux̄i hū amõ. ¹³ Pe, upa ma'e ke weraha pe amõ moĩ rahã, ma'e ka'u te'eha ma'eha ke ngã pe mujekwa. Aja rahã, ame'ẽ riki katu ym te, aja ngã pe mujekwa katu. (Aja rahã, ipy'a ke muruwak ta my tĩ. Tupã kovy muruwak ta my tĩ.) ¹⁴ Ma'e ke ngã pe mujekwa katu rahã, ame'ẽ riki weraha pe moĩ. A'erehe amõ pandu:

"Nde ereker ereju ame'ẽ ke epak!

Nde eremanõ, ame'ẽja saka. Epu'am!

Pe, nde pe Kirisutu muwera katu ta, ame'ẽja saka." (Tupã rehe hendu ym ame'ẽ ta manõ, ame'ẽja saka ixo. Ukwer aja tĩ. Pe, Tupã rehe har Kirisutu mujekwa rahã, amõ rehe a'e muwera, ame'ẽja saka.)

¹⁵ Pehendu katurahã! Pehẽ pexoha katu aja pexo. Ukwa ym ame'ẽ ta aja ym pexo. Ukwa ym ame'ẽ ta Tupã rehe har ukwa ym. Ukwa katu ame'ẽ ta aja pexo tĩ. Aja rahã, Tupã rehe har pekwa katu. ¹⁶ Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ẽ ta heta ixo apo 'y. A'erehe amõ koty-har pexo. Aja te'eha katu ame'ẽ ke pema'ema'e. ¹⁷ Weraha aja ame'ẽ pe pexo, a'erehe peka'u te'e ym pexo. Myja pehẽ pexo ame'ẽ ke jandema'e

sawa'e te putar my. Ame'ẽ ke pekwa pekwa katu pexo. Pe, ame'ẽ ke pema'ema'e katu.

Tupā'ã pehē py'a rehe pemupyta katu

¹⁸ Kawī ngi peka'u ym. Ame'ẽ pehē ke mujixer jō. Kuja rahā, katu tiki. Mā peja Tupā'ã ihī katu pehē py'a rehe. ¹⁹ Pehē py'a pejumuhury katu pehē juehe rahā, Ndawi riki jyngariha mupinim, ame'ẽ ke pepandu pandu pehē jupe. Tupā rehe pejyngar tī. Tupā rehe har pepandu, ame'ẽ ke pejyngar tī. Pehē pejyngar rahā: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja pekwaha namō jandema'e sawa'e te rehe pejyngar. Pehē ruryha namō: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja jandema'e sawa'e te rehe pejyngar. ²⁰ Upa katu te ma'e ke rehe aja te'eha: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja Tupā pe pepandu. Jande pái keruhū a'e. Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te je'ëha rupi pepandu pandu ipe.

Ne sawa'e rehe ehendu katu

²¹ Kirisutu rehe pehē py'a pemoī moī katu, a'rehe pehendu katu pehē juehe.

²² Ixawa'e katu ame'ẽ ta te'e! Pehē pe apandu ta apo! Pehē sawa'e ta rehe pehendu katu. Aja rahā, jandema'e sawa'e te je'ëha rehe pehendu katu tī.

²³ Ixawa'e riki hakeharma'e kapitā aja saka. Aja Kirisutu tī. Jurujar katu ehe ame'ẽ tama'e kapitā a'e tī. A'e riki jurujar katu ame'ẽ ta ke muhā katu. Jurujar katu ame'ẽ ta riki hete aja saka.

²⁴ Ixawa'e ta rehe hakehar ta hendu katu ta me'ẽ te'e. Kirisutu rehe jurujar katu ame'ẽ ta hendu katu. Aja ixawa'e ta rehe hakehar ta tī. Hindu katu tī.

Ne rakehar rehe epy'a katu

²⁵ Sawa'e ta! Pehē pe apandu tī. Pehē rakehar ta rehe pep'y'a katu. Jurujar katu ame'ẽ ta rehe Kirisutu ipy'a katu. A'erehe a'eta uhāha ke rehe a'e muhepy. A'erehe manō. Aja pehē rakehar ta rehe pep'y'a katu tī. ²⁶ Pe, jurujar katu ame'ẽ ta py'a ke Kirisutu juhyk rahā, Tupā pe pandu:

—Ko a'eta riki nema'e apo 'y. Nde kotyhar ta ke — aja Kirisutu pandu.

Jurujar katu ame'ẽ ta ke amō ta mujahuk rahā, a'eta py'a ngi ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke Kirisutu juhyk. Ame'ẽ ta ke a'eta aja mujekwa katu. Pe, Tupā je'ēha rehe hendi katu rahā, a'eta py'a juhyk aja a'eta ixo tī. ²⁷ Aja jurujar katu ame'ẽ ta py'a ke a'e juhyk rahā, ame'ẽ ta ke ixoty a'e muhyk ta kȳ. Katu te ta a'eta. Nixói te ta ma'e ka'u te'eha ma'eha ke a'eta pe. Jahy ruwy ym te, ame'ẽja saka a'eta katu te ta. Ma'e katu ym ame'ẽ ke nixói te ta a'eta pe. ²⁸ Hakehar ta rehe sawa'e ta ipy'a katu ta me'ẽ te'e. A'eta juehe a'eta ipy'a katu, aja hakehar ta rehe ipy'a katu ta me'ẽ te'e tī. Hakehar rehe sawa'e ipy'a katu rahā, a'e juehe ipy'a katu tī. ²⁹ Juehe ipy'a ym ame'ẽ ke nixói. Aja ym. Kuja riki. A'e atu u'u katu ma'e ke ixo. A'e atu ixo katu. Jurujar katu ame'ẽ ta rehe Kirisutu haihu katu. Aja amō juehe juhaihu katu tī. ³⁰ Jande riki Kirisutu rete aja saka. Ixotyhar ta ke jande. A'erehe jurujar katu ame'ẽ ta rehe Kirisutu haihu katu. ³¹ Jumendariha rehe har kuja Tupā je'ēha rehe panduha ihī:

“Ipái ta ke sawa'e hijar oho. Pe, hakehar namō ixo katu.

Mokōihar riki peteīhar aja ixo” aja panduha ihī.

³² Mā! Ame'ẽ jetehar te ke Tupā je'ẽha mujekwa jande pe. Pe, kuja ihẽ akwa. Jurujar katu ehe ame'ẽ ta riki Kirisutu namō peteihar aja ixo. ³³ Tupā je'ẽha rehe panduha ihĩ, ame'ẽ ke pehẽ pe katu tī. Sawa'e juehe ipy'a katu. Aja hakehar rehe ipy'a katu ta me'ẽ te'e tī. Pe, ixawa'e rehe hakehar hendu katu ta me'ẽ te'e tī.

6

Ta'yr ta ipái ta rehe hendu katu ta me'ẽ te'e

Tajyr ta aja tī, hendu katu ta me'ẽ te'e tī

¹ Ta'yn ta! Kurumī ta! Kūjātāi ta! Tiha ame'ẽ ta! Kirisutu kotoyhar ta ke pehẽ. A'erehe pehẽ pái ta rehe pehendu katu ta me'ẽ te'e. Aja rahā, katu ame'ẽ ke pema'ema'e. ² Tupā je'ẽha rehe kuja panduha ihĩ: "Nde pái rehe ehendu katu. Ne māi rehe aja tī. Ehendu katu tī." Ame'ẽ je'ẽha namō ma'e manga katuha ke Tupā moī. ³ Kuja moī:

—Nde pái ta rehe nde erehendu katu rahā, upa katu te katu nde pe. Kuja. Kome'ẽ ywy keruhū pe yman nde erexo ta — aja Tupā manga katu.

A'erehe ipái ta rehe ta'yn ta hendu katu ta me'ẽ te'e. Kurumī ta aja tī. Hindu katu ta me'ẽ te'e tī. Kūjātāi ta aja tī. Hindu katu ta me'ẽ te'e tī.

⁴ Ta'yn pái ta! Ta'yn māi ta tī. Ta'yn ta ke pemuparahy ym. Pehẽ ra'yr ta pe aja tī. Pehẽ rajyr ta pe aja tī. A'eta ke pemuparahy ym tī. Kuja katu. A'eta ke pemutiha rahā, a'eta ke pemu'e katu. Aja rahā, pehẽ rehe a'eta hendu katu ta. Wewe katu pepandu a'eta pe. Kirisutu kotoyhar ta ke pehẽ, a'erehe ehe har wewe katu pemu'e katu a'eta ke.

Ijar ta pe miasu ta hendu katu ta me'ẽ te'e

⁵ Miasu ta! Sehar pehē jar ixo. A'eta rehe pehendu katu. Pemuparahy ym ta aja pekyjeha namō pehendu katu a'eta rehe. Mokōi pekwaha namō pexo aja ym peparaky katu. Kirisutu rehe peparaky, ame'ēja sakā pehē jar rehe peparaky katu. ⁶ Pehē rehe pehē jar usak ixo rahā jō, peparaky katu my? Anī. A'eta usak ym rahā, peparaky katu tī. Pehē rehe a'eta usak ixo rahā jō, peparaky katu rahā: “Mā! Miasu riki paraky katu te” ame'ē panduha ke jō peputar. Katu ym aja. Kirisutuma'e miasu aja pehē. A'erehe sehar pehē jar usak ym rahā, peparaky katu tī. Aja Tupā putar ame'ē ke pema'ema'e katu te. ⁷ Pehē riki miasu ta ke. Pepraky rahā, pehē ruryha namō peparaky katu. Sawa'e ta rehe jō peparaky, aja ym pekwa. Kirisutu, jandema'e sawa'e te rehe peparaky, aja pehē rury katuha namō peparaky katu. ⁸ Pesarahā! Kuja pekwa pekwa pexo tī. Se katu aja amō paraky rahā, ame'ē namō ywa pe ma'e katu ame'ē ke jandema'e sawa'e te me'ē me'ē katu ta. Upa katu te ngā pe a'e me'ē me'ē katu ta. Miasu ta pe aja tī. Me'ē katu tī. Miasu aja ym ame'ē ta pe aja tī. Ma'e katu ame'ē ke a'e me'ē ta tī. Se katu aja paraky a'erehe me'ē me'ē katu ywa pe.

Miasuma'e jar ta pe ihē apandu apo tī

⁹ Miasuma'e jar ta! Pehē pe ihē apandu tī. Pehē pe ipy'a katuha namō miasu ta paraky. Aja pehē pep'y'a katuha namō miasu ta pe pepandu pandu. Ame'ē ta pe: “Pahar peparaky ym rahā, nde ke ihē anupā ta” aja ym pepandu. Pesarahā! Jandema'e sawa'e te ywa pe ixo ame'ē ke a'e. Kuja pekwa pekwa pexo. Pehēma'e miasu ame'ē ta aja pehē

riki ixotyhar ta ke tī. Jandema'e sawa'e te ywa pe ixo ame'ëma'e ke pehē tī. Ngā pe juja katu te a'e ma'e ke me'ë me'ë katu ta tī. A'e usak rahā: "Ko miasu ta ke" aja ym ipe. "Ko miasuma'e jar ta" aja ym ipe tī. Upa juja katu te ipe. A'erehe pehē pepy'a katuha namō miasu ta pe pepandu pandu katu.

Tupāma'e mundeha namō pexo katu

¹⁰ A'ejōhar panduha ke ihē apandu ta apo. Jandema'e sawa'e te kotoyhar ta ke pehē. A'erehe ima'e pyrātāha namō pexo katu. Ame'ë namō pehē py'a ke pemātā katu pexo. ¹¹ Ima'e mundeha aja me'ë Tupā me'ë pehē pe. Ame'ë namō pexo katu. Aja rahā, Satana riki pehē ke muka'u te'e ym ta. (Ājā ramūi a'e.) ¹² Amō awa ta namō jajumai mai jaxo my? Anī. Aja ym. Ājā ta namō jajumai jaxo, ame'ëja saka jaxo. A'eta katu ym te. Ywa pe har ta ke a'eta tī. A'eta riki Tupā rehe hēndu ym ame'ë tama'e kapitā keruhū ta. ¹³ A'erehe Tupāma'e mundeha aja me'ë namō pexo katu. Pe, mupyraraha pehē rehe uhyk rahā, pehē ke pehē ruwajan ta muputu'u ym ta. Ame'ë mupyraraha upa rahā, pete'e pexo katu ta rī.

¹⁴ A'erehe pepu'am katu, aja pexo. Tupāma'e mundeha aja me'ë namō pexo. Kuja. Sonda ta aja pehē ku'a rupi har pepukwar katu. Aja rahā, jete-har te ke namō pexo katu. Sonda ta aja pehē juehe ita kamixa pemunde tī. Aja rahā, Tupā pandu: "Pehē katu. Ma'e peka'u te'eha pema'eha ke nixói te pehē pe" aja pexo katu. ¹⁵ Sonda ta aja pehē py rehe har pemunde tī. Aja rahā, pahar myrandu katu ke amō ta pe pepandu peho. "Pehē py'a ke Tupā muhury katu ta." Ame'ë myrandu katu ke

pepandu peho. ¹⁶ Sonda ta aja pehē jywa rehe itape ke aja te'e pemujar katu. Aja rahā, Kirisutu rehe pejurujar katu pexo. Aja rahā, ame'ẽ pe upa u'y hapy ame'ẽ ke pemuwe ta tī, ame'ẽja saka tī. Satana ombor ame'ẽja saka tī. (Ājā ramūi a'e.) Ombor rahā, pejurujar katuha ke a'e mukanim tar katu. Ame'ẽ u'y hapy ame'ẽ ke pemuwe ta tī, ame'ẽja saka tī. ¹⁷ Sonda ta aja pehē ākā rehe har pehē ākā rehe pemoī tī. Itasape ke. Aja rahā, pehē ke Tupā muhā katu, aja pekwa katu. Sonda ta aja ita tamarā namō pexo katu. Pehē pe Tupā'ā me'ẽ katu, ame'ẽ ke aja saka. Aja rahā, Tupā je'ëha namō pexo katu. Ame'ẽ ke pepandu pandu. ¹⁸ Aja Tupāma'e mundeha aja me'ẽ namō pexo. Amō we tī. Tupā namō pepandu pandu. Kuja:

—Jande pái keruhū! Ihē pe nema'e pyrātāha emuwyr — aja ipe.

Pehē pe Tupā'ā mujekwa rahā, Tupā namō aja te'eha pepandu pandu. A'erehe peta kŷ! Peputu'u ym ingi. Upa Tupā kotyhar ta rehe har Tupā namō aja te'eha pepandu pandu.

¹⁹ Ihē rehe har Tupā namō pepandu pandu tī.

—Jande pái keruhū! Páu pe nema'e pyrātāha ke emondo katu. Aja rahā, kyje ym ha namō nema'e je'ëha ke a'e pandu pandu ta. Myrandu katu ke a'e mujekwa ta ngā pe. Yman ukwa ym ame'ẽ ke. Ame'ẽ ke mujekwa ta ngā pe apo 'y — aja ihē rehe har Tupā namō pepandu.

²⁰ Ame'ẽ myrandu katu ke ihē apandu ta. A'erehe ihē ke Jesu mondo. Kyndaha pe ihē axo apo. A'erehe kuja Tupā namō pepandu tī:

—Mā peja kyje ym ha namō myrandu katu ke Páu pandu pandu. Aja rahā katu tiki — aja Tupā namō pepandu ihē rehe har.

Katuha ke ihē amondo

²¹ Pehē koty Tik ke ihē amondo ta. Ihē rehe har a'e mujekwa katu ta pehē pe. Aja rahā, ihē axoha ke pekwa katu ta. Tik rehe jande japy'a katu ame'ẽ ke a'e. Jande mu a'e. Jandema'e sawa'e te pe a'e paraky ixo tī. Tupā je'ěha ke a'e pandu pandu, ame'ẽ riki ima'e parakyha ke. Tik pandu ame'ẽ ke a'e ma'ema'e katu. ²² Ihē rehe har a'e mujekwa ta pehē pe. A'erehe pehē koty a'e ke ihē amondo axo. Myja upa jaxo my, ame'ẽ rehe har a'e mujekwa ta pehē pe. Aja rahā, pehē py'a ke a'e muhury katu ta.

²³ Tupā riki jande pái keruhū. Jesu Kirisutu riki jandema'e sawa'e te. Mā peja pehē py'a ke a'eta muhury katu. Mā peja pehē py'a ke a'eta mātā katu tī. Aja rahā, upa pehē mu ta rehe pehē pepy'a katu ta. Kirisutu rehe pejurujar katu, a'erehe upa pehē mu ta rehe pepy'a katu tī. ²⁴ Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te rehe ipy'a katu ame'ẽ ta ixo. Mā peja ame'ẽ ke a'eta mukanim ym te. Mā peja a'eta rehe Tupā ipy'a katu te hū.

Upa.

**Tupã Je'ẽha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xxx

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11